

ZA POTULNÝM RYTIEROM NÁDEJE

JUDR. ING. JURAJ KRÁLIK, CSc.
(26. 7. 1926 – 24. 9. 2012)

Dvadsiateho štvrtého septembra 2012 zomrel JUDr. Ing. Juraj Králik, CSc. Odišiel človek, ktorého sme právom považovali za žijúcu legendu česko-slovenskej i slovenskej diplomacie. JUDr. Ing. Juraj Králik, CSc. sa narodil 26.7.1926 v Košiciach, detstvo i mládenecké roky však prežil v Michalovciach. Po absolvovaní gymnázia v Michalovciach študoval na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, Vysokej škole ekonomickej v Bratislave a na Konzervatóriu v Bratislave. Vrokoch 1948 – 1953 bol riaditeľom Ústavu teórie štátu a práva Právnickej fakulty UK v Bratislave. Vrokoch 1953 – 1968 a 1990 – 1994 pôsobil v diplomatických službách, na zastupiteľskom úrade v Budapešti, ale predovšetkým ako dlhoročný stály predstaviteľ Československa pri OSN v Ženeve. Vrokoch 1968 – 1989, keď mu režim nedovolil pracovať v diplomatických službách, pôsobil Dr. Králik v ústraní v Stredisku OSN pre ochranu životného prostredia, Ústave rádioekológie a využitia jadrových techník v Košiciach a na Hydrometeorologickom ústave M. R. Štefánika v Bratislave. Pôsobil ako osobitný poradca dvoch generálnych tajomníkov OSN v New Yorku (Javier Pérez de Cuéllar a Butrusa Butrusa Ghálího) i ako externý poradca prezidenta SR Michala Kováča a ministra zahraničných vecí SR Eduarda Kukana. Angažoval sa v práci Slovenského červeného kríža ako jeho poradca pre implementáciu humanitárneho práva i na príprave medzinárodnej zmluvy a rokovaníach s Maďarskom o spoločnej výstavbe a prevádzke Vodného diela Gabčíkovo – Nagymaros. Po roku 1989 bol krátko vedúcim Úradu vlády SR. Po skončení diplomatickej misie prednášal na Univerzite Komenského v Bratislave a Ekonomickej univerzite v Bratislave. Záverečnú časť svojej bohatej kariéry spojil Dr. Králik aj s Fakultou medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave, kde sa podieľal na výučbe dejín diplomacie a pôsobil aj ako člen jej vedeckej rady.

Verejnosť vnímala Dr. Kráľika aj ako zakladateľa, choreografa a sólistu súboru Lúčna. Ako spisovateľ napísal trinásť publikácií. Viaceré z nich aj sám ilustroval. Za prácu *Letokruhy diplomacie* mu v roku 2003 Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska udelila prvú cenu v kategórii literatúra faktu. Je zároveň autorom libreta krajovej opery Na Zemplíne.

A práve Zemplín sa stal nielen miestom, kde sa začali podkúvať ostrohy všestranne nadaného a príkladne vzdelaného človeka, ale aj miestom, kam sa rád vracal, kde čerpal energiu pre svoju prácu i umeleckú činnosť a ktoré postavil človečensky a profesionálne na roveň svetových metropol, v ktorých chlapec zo Zemplína obhajoval česť a záujmy svojej domoviny. Patril k rytierom diplomacie, odchovaných na neúprosnych záujmoch a pravidlách bipolárne rozdeleného sveta, vždy sa však snažil vnieť do diplomacie ľudský a profesionálny rozmer podporený celoživotným neúnavným štúdiom a všestranným talentom. Bol prototypom klasického diplomata, vzdelanca, gentlemana, zásadového zástancu záujmov svojej vlasti, schopného a ochotného hľadať a nachádzať výhodné kompromisy oslobodené od ideologického balastu. Svoj národ, ktorý úprimne miloval, nepovažoval len za akési politologické pozadie pre prácu politika a diplomata pri presadzovaní jeho záujmov, ale vždy mal na pamäti jeho dobro, pokrok a zmysluplný vývoj v mieri a porozumení. Možno aj preto, že ľudí vždy hodnotil a posudzoval nie na základe rodokmeňa, ale ich skutkov. Rúcal mýty diplomacie, stáročiami privilegovanej to výsady aristokracie a pridával sa na Slovensku k tým, ktorí dokázali, že chudoba ani v takej oblasti činnosti, akou bola diplomacia, cti netratí. Skôr ako mnohí iní predvídal a pochopil význam multilaterálnej diplomacie pre globálny vývoj ľudstva a najmä v nej našiel priestor pre svoj talent, skúsenosť a celoživotné poslanie.

Dr. Kráľik prežil plodný život, vrchovate naplnený úspechmi a obdivom, ale aj spoločenským zatratením. So čťou prežiť nepriazeň osudu mu vždy pomohla jeho múdrosť, vzdelanie, ľudskosť a šľachetnosť, ktoré si nebolo možné nevšimnúť. Nákazlivý humor, ktorý ho všade sprevádzal, rozprávačské umenie, prirodzená inteligencia a národná múdrosť, ktorú nasával najmä na svojom rodnom Zemplíne, ho predurčovali byť výnimočným odborníkom, spoločníkom a veľkým človekom. Je dobré, že svoju skúsenosť sa snažil zachovať pre ďalšie generácie vo svojich literárnych, výtvarných, hudobných i tanečných dielach. Bol inšpiráciou pre všetkých, ktorí svoje životné poslanie stavali na prirodzenej inteligencii, ľudskej múdrosti a slušnosti, podporenej vysokou vzdelanosťou a profesionalitou a okorenenej štipkou žmurkajúcej neresti tela i ducha. Múzou mu slúžila krása ženy – aj tej mladej, ktorú rád stretával aj na akademickej pôde; pieseň, najmä tá podtatranská – ľudová, ale aj tá klasická – operná, ktorú nádherne spieval; i farba, vôňa a chuť moku, presvieteného teplými lúčmi rodného Zemplína či Stredozemného mora, ktorý rozprúdil vždy zaujímavú diskusiu, napr. v jeho obľúbenej slovenskej pivničke na Stálej misii v Ženeve.

Letokruhy JUDr. Ing. Juraja Kráľika, CSc. sa naplnili. Letokruhy jeho diplomacie však budú určite pokračovať ďalej. Generácie diplomatov ešte dlho budú systematicky siahať po jeho prácach a hľadať inšpiráciu pre svoje diplomatické majstrovstvo. Tak ako ho napr. Dr. Kráľik naznačil aj v poradí v prvom článku, publikovanom v prvom čísle tohto časopisu (1/2003) pod typickým „kráľikovským“ názvom *Želateľný morálny a intelektuálny profil diplomata súčasnosti*.

Čeť jeho pamiatke.

JUDr. Peter Rusiňák, PhD.
prodekan
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
Dolnozemska cesta 1/B
85235 Bratislava